

A Kúria a dr. Hódosi László ügyvéd által képviselt **dr. felperesnek** a dr. Sólymos Sára ügyvéd által képviselt **I. r. és II. r. alperesek** ellen **ajándék visszakövetelése** iránt a Pécsi Törvényszék előtt 15.P.21.467/2011. számon indult perében a Pécsi Ítéltábla Pf.V.20.802/2012/3. számú jogerős ítélete ellen a felperes által 17. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Kúria a jogerős ítéletet hatályában fenntartja.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az I-II. r. alpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 15 napon belül 185.000 (száznolcvanötezer) forint felülvizsgálati eljárási költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 1.480.000 (egymillió-négyszáznolcvanezer) forint felülvizsgálati eljárási illetéket.

Ez ellen az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

I n d o k o l á s

A jogerős ítélet alapjául szolgáló tényállás szerint az I. és II. r. alperesek házastársak, a felperes a II. r. alperes távoli rokona. Az alperesek 1997-től rendszeresen kijártak a felperes különvagyonát képező P., D. út 20. szám alatti ingatlanba, ahol segítettek a fűnyírásban, valamint PB-palackot és ivóvizet szállítottak a közművesítetlen telekre. Az egyéb kerti munkákat, illetve a szőlőben és a gyümölcsösben a szakmunkákat mások végezték. A fentiekén kívül az alperesek kérésre, igény szerint segítettek a felperes néhai házastársának a befőzésben és alkalmanként a felperessel és néhai házastársával közösen vásároltak be. A felperes és néhai házastársa évente egy alkalommal H-re utazott gyógykezelésre, ahova a felperes által előre közölt időpontban az alperesek szállították őket.

A felperes 2004-ben eladta a D. úti ingatlant és házastársával együtt megkérték az alpereseket, hogy keressenek számukra egy kertes ingatlant. A felperesnek és néhai házastársának a szándéka az volt, hogy - gyermekük nem lévén - haszonélvezeti joguk kikötése mellett a megvásárlásra kerülő ingatlan az alperesek tulajdonába kerüljön. Az alperesek 2004. július 21. napján vásárolták meg a P. belterület 23307 hrsz. alatt felvett, természetben P., K. Zs. u. 113. szám alatti ingatlant, melyen az alperesek 1/2-1/2 arányban tulajdonjogot, a felperes és néhai házastársa pedig 1/2-1/2 arányban holtig tartó haszonélvezeti jogot szereztek. Az ingatlan megvásárlásához szükséges 18.500.000 forint vételárat a felperes a D. úti ingatlan vételárának egy részéből biztosította, valamint az ingatlan átruházásával kapcsolatos valamennyi járulékos költséget, így az alpereseket terhelő, személyenként 381.500 forint vagónátruházási illetéket is a felperes viselte. A felperes és néhai házastársa

haszonélvezeti jogának együttes értéke az adásvételi szerződés megkötésekor 3.700.000 forint volt. A szerződés ilyen módon való megkötéséhez a felperes feltételt kifejezetten nem szabott, ugyanakkor az volt a feltevése, hogy az alperesek az ingatlant rendben tartják, ahogy azt korábban a D. úti ingatlanban is tették, ott-tartózkodásuk ideje alatt pedig apróbb szívességekkel látják el őt és néhai házastársát, valamint a kéréseinek eleget tesznek, így gondoskodnak a felperesnek és néhai házastársának a perbeli ingatlanba történő ki- és onnan a városi lakásukba történő visszaköltöztetéséről és az évenkénti h.-i szállításról is. Az alperesek számára is egyértelmű volt, hogy a D. úti ingatlanon végzett munkákat a perbeli ingatlanban is elvégzik, valamint a felperes és néhai házastársa által igényelt szállításokat biztosítják.

Az alperesek a korábban a D. úti ingatlanban végzett munkákat a perbeli ingatlanon annak megvásárlásától kezdve minden évben elvégezték, 2007-ig pedig a ki- és visszaköltöztetést, valamint a h.-i szállítást a felperes által megjelölt időben teljesítették. 2007-ben a II. r. alperes halóri munkát vállalt, melyhez a felperes azzal járult hozzá, hogy a perbeli ingatlanban elvégzendő munkáknak kell elsőbbséget élvezniük. Azon a napon, melyet a felperes a perbeli ingatlanba történő kiköltöztetésre kijelölt, a II. r. alperes 24 órás szolgálatban volt, azt elcserélni nem tudta, a felperes pedig az alperesek által felajánlott, egy nappal korábbi vagy későbbi időpontot nem fogadta el, a költöztetéshez más segítséget vett igénybe, és az alpereseket a visszaköltözés időpontjáról sem értesítette. A 2007. évi h.-i szállítás kapcsán ugyanez megismétlődött; a felperes ezt oly mértékben sérelmezte, hogy 2008-tól kezdve az addig is végzett kerti munkákon kívül az alperesek részéről egyéb szolgáltatásokra nem tartott igényt, azokhoz más személyek segítségét vette igénybe, az alperesek által felajánlott további szolgáltatásokat pedig visszautasította. Az alperesek a perbeli ingatlant 2008 óta továbbra is rendben tartják, ott a kerti munkákat - ahogy korábban a D. úti ingatlanban is - elvégzik. A felperes házastársa 2009. december 18-án hunyt el.

A felek között folyamatban volt perben a Baranya Megyei Bíróság 2011. február 8. napján kelt, 15.P.20.588/2010/18. számú, a keresetet elutasító ítéletét a felperes fellebbezése folytán eljárt Pécsi Ítéltábla hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot a per újabb tárgyalására és új határozat hozatalára utasította.

A megismételt eljárásban a felperes kérte, hogy a bíróság a perbeli ingatlant ajándék visszakövetelése címén adja a tulajdonába, rendelje el a tulajdonosváltásnak az ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzését és kötelezze az alpereseket fejenként 381.500-381.500 forint megfizetésére. Az alperesek a kereset elutasítását kérték.

Az elsőfokú bíróság 11. sorszámu ítéletével a keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alpereseknek mint egyetemleges jogosultaknak 1.055.890 forint első- és másodfokú perköltséget.

Az elsőfokú ítélet indokolása szerint a felperes az ajándékozási szerződés megkötésekor kifejezetten nem nyilvánította ki azt a feltevését, melyre tekintettel az ajándékot adta, ugyanakkor az alperesek számára egyértelmű volt, hogy a D. úti ingatlanban korábban teljesített szolgáltatásokat továbbra is nyújtaniuk kell. Mindezek alapján ezen szolgáltatások - nevezetesen a korábban a felperes által végzett kerti munkák, a perbeli ingatlanba való ki- és visszaköltöztetés és az évenkénti h.-i szállítás - teljesítését kell a felperes olyan feltevésének tekinteni, melyre tekintettel az ajándékot adta. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az alperesek a kerti munkákat mind a mai napig a korábbiak szerint elvégzik, valamint 2007-ig a korábbi gyakorlatnak megfelelően szállították a felperest és néhai házastársát H.-re és a perbeli ingatlanba. 2007-ben a II. r. alperes a szállítási kötelezettségének egyik alkalommal sem saját hibájából, hanem a felperes által is ismert munkahelyi elfoglaltsága miatt nem tudott a felperes által megjelölt időpontban eleget tenni, az egy nappal korábbi vagy későbbi szállítást pedig a felperes nem fogadta el, ezért ez nem tekinthető olyan jelentős oknak, amely alapot adhatna annak megállapítására, hogy e körben a felperes feltevése véglegesen megghiúsult. Mivel ezt követően a felperes csak a kerti munkák elvégzésére tartott igényt, az alperesek által felajánlott egyéb szolgáltatásokat nem fogadta el, az elsőfokú bíróság megállapította, hogy a felperes magatartására vezethető vissza az, hogy a későbbiekben az alperesek a korábban teljesített szolgáltatásoknak csak egy részét nyújtották. Mindezek alapján az elsőfokú bíróság kimondta, hogy az ajándékozás alapjául szolgáló feltevések véglegesen nem hiúsultak meg, ezért az ajándék visszakövetelésének a Ptk. 582. § (3) bekezdése szerinti feltételei nem állnak fenn.

Az ítélet ellen a felperes terjesztett elő fellebbezést, melyben az ítélet megváltoztatását és a kereset teljesítését, valamint az alperesek perköltségben való marasztalását kérte. Az alperesek fellebbezési ellenkérelme az első fokú ítélet helybenhagyására irányult.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét, annak helyes indokaira tekintettel helybenhagyta. A fellebbezéssel összefüggésben utalt arra, hogy a felperes a D. úti ingatlanban végzett munkákon, illetve az ingatlan megléte alatt teljesített szállításokon kívül egyéb, az ajándékozás időpontjában az alperesek számára is felismerhető feltevések meglétét nem bizonyította. Rámutatott, hogy a felperes személyi körülményeit az elsőfokú bíróságnak csak a kereset elbírálásához szükséges mértékben kellett vizsgálnia, ennek pedig az elsőfokú bíróság eleget tett. Megállapította, hogy a felperes az elsőfokú eljárás során maga nyilatkozott úgy, hogy az alperesekkel a D. úti ingatlan meglétének

idején csak alkalmanként vásároltak közösen. Helyesnek találta az elsőfokú bíróság azon jogi következtetését is, hogy a h.-i szállítás elmaradása a felperes elutasító magatartására figyelemmel nem tekinthető olyan oknak, amely önmagában az ajándékozásra vezető feltevés végleges megghiúsulását eredményezhetné.

A jogerős ítélet ellen a felperes terjesztett elő felülvizsgálati kérelmet, melyben - a fellebbezésében foglaltakkal lényegében azonos indokok alapján - a jogerős határozat hatályon kívül helyezését és a felperes keresetének helyt adó új határozat meghozatalát kérte. Felülvizsgálati kérelmében arra hivatkozott, hogy a jogerős ítéletben megállapított tényállás is hiányos, mivel a felperes személyes körülményeit és egészségi állapotát nem vizsgálta megfelelően, az e körben csatolt bizonyítékot nem értékelte. Álláspontja szerint iratellenes a jogerős ítéletnek az a megállapítása, hogy a D. úti ingatlan meglétének idején a közös bevásárlás csak alkalmoszerű volt. Nyilvánvalóan okszerűtlen a jogerős ítélet azon megállapítása, hogy a 2007. évi h.-i szállítás elmaradása nem szolgál elégséges okként a feltevés végleges megghiúsulására, mivel megítélése szerint az alperesek nem úgy jártak el, ahogy az az adott helyzetben általában elvárható. Téves, megalapozatlan és nyilvánvalóan okszerűtlen a jogerős ítélet azon megállapítása, hogy - mivel az alperesek a perbeli ingatlanon a ház körüli munkákat a mai napig a szükséges mértékben elvégzik - nem volt olyan felperesi feltevés, mely véglegesen megghiúsult volna, tekintettel arra, hogy a ház körüli munkák elvégzése csak egy részét képezi a felperes által elvárt szolgáltatásoknak. Sérelmezte, hogy az álláspontja szerint bizonyított birtokháborítás tényét az eljáró bíróságok nem vették figyelembe.

A felülvizsgálati kérelem alaptalan.

A Kúria osztja a másodfokú bíróság álláspontját abban, hogy az elsőfokú ítélet a tényállást a bizonyítékok helyes és okszerű mérlegelésével helyesen állapította meg, az abból levont jogi következtetései helytállóak. A felülvizsgálati kérelemben foglaltakkal összefüggésben a következőket emeli ki.

A jogerős ítélet helyesen utalt arra, hogy a felperes egészségi állapota és személyes körülményei nem bírnak relevanciával annak eldöntésében, hogy a felperes feltevése, melyre tekintettel az ajándékot adta, véglegesen megghiúsult-e. Ezeket a szempontokat az eljáró bíróságoknak csak abban az esetben kellett volna részletesebben vizsgálniuk, ha a felperes az ajándékot létfenntartása veszélyeztetettségére hivatkozva követelte volna vissza.

Az 5. sorszámú jegyzőkönyv 5. oldalán rögzített nyilatkozata alapján a felperes maga is azt állította, hogy a D. úti ingatlan meglétének idején az alperesekkel való közös bevásárlás csak

alkalomszerű volt; ezt a kijelentését a 9. sorszámú jegyzőkönyv 2. oldalán írottak alapján később is megismételte, a jogerős ítélet e körben tett megállapítása tehát nem iratellenes.

Az eljárás bíróságok a 7. sorszámú jegyzőkönyv 3. oldalán rögzített felperesi nyilatkozatban foglaltakkal egyezően állapították meg, hogy a D. úton végzett ház körüli munkák körébe kizárólag a korábban a felperes által végzett munkák - a fűnyírás, valamint a telek ivóvízzel való ellátása és a PB-palack szállítás - tartoztak. A felperes nem bizonyította, hogy a kérdéses időszakban az alpereseket a fentiekén kívül egyéb kötelezettségek is terheltek, illetve, hogy a felperes az ajándékozáskor - az alperesek számára is egyértelműen - egyéb elvárásokat is megfogalmazott volna. Az egységes ítélkezési gyakorlat szerint pedig az ajándékozónak az ajándékozás alapjául szolgáló feltevést a megajándékozott által kétséget kizáróan felismerhető módon kell kinyilvánítania, ennek hiányában az ajándék visszakövetelésére téves feltevés címén nem kerülhet sor (BH 2009.355, BH 2008.149). Az ajándékozó erkölcsi elvárása önmagában nem ad alapot az ajándék téves feltevés címén történő visszakövetelésére (BH 2000.490). Figyelemmel a fentiekre, valamint arra, hogy az alperesek a ház körüli munkákat továbbra is elvégzik, a másodfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a felperes feltevése a kerti munkák körében nem tekinthető megghiúsultnak.

A Kúria osztotta a másodfokú bíróság álláspontját abban is, hogy 2007. évi h.-i szállítás elmaradása önmagában nem eredményezi az ajándékozásra vezető feltevés végleges megghiúsulását, figyelemmel arra, hogy a szállítás elmaradására a felperes magatartására visszavezethető okból maradt el, tekintve, hogy a felperes az alperesek által felajánlott egy napos eltéréssel történő szállítást nem fogadta el. Ezzel összefüggésben a Kúria rámutat arra, hogy a felperes a per során maga sem állította, hogy az alperesekkel közölte volna azt az elvárását, hogy akadályoztatásuk esetén helyettesről gondoskodjanak, ezért a Kúria megítélése szerint ez a kívánsága sem haladja meg az erkölcsi elvárás szintjét, melynek végleges megghiúsulása a fent kifejtettek alapján nem adhat alapot az ajándék visszakövetelésére.

A birtokháborításra vonatkozó tényállítását a felperes nem bizonyította, ezért az nem képezhetette az eljárás bíróságok által megállapított tényállás részét.

Mindezek alapján az eljárás bíróságok helyesen jutottak arra a jogi következtetésre, hogy az ajándék visszakövetelésének a Ptk. 582. § (3) bekezdésében írt feltétele nem áll fenn.

A fentiekre tekintettel a Kúria megállapította, hogy a jogerős ítélet a jogszabályoknak megfelel, így azt a Pp. 275. §-ának (3)

bekezdése alapján hatályában fenntartotta és a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint a pervesztes felperest kötelezte az alperes ügyvédi képviseletével felmerült és a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései alapján megállapított felülvizsgálati eljárási költségének megfizetésére.

A felperes személyes illetékeljegyzési joga folytán le nem rótt felülvizsgálati eljárási illetéket a 6/1986.(VI.26.) IM. rendelet 13. § (2) bekezdése alapján a pervesztes felperes köteles az államnak megtéríteni.

Budapest, 2014. április 1.

dr. Kőrös András s.k. a tanács elnöke, dr. Csúri Éva s.k. előadó bíró, dr. Makai Katalin s.k. bíró

A kiadmány hitelével:

tisztviselő